

Leerrede over 1 Corinthe 13: 8 t/m 10, uitgesproken op Woensdagavond 16 juni 1948 te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - Psalm 89: 9 en 10
Lezen - 1 Corinthe 13

Voorrede.

Wat wij zo-even zongen zijn zaken van een verheven inhoud, die niet voor een zekere gelegenheid gelden, maar welke reiken tot in de eeuwigheid. Want Hij - die grote God - heeft hulp besteld bij een Held, Eén uit het volk verhoogd, met Wie Zijn hand vast blijven zal, tegen Wie de vijand, met al zijn wreedheid en listen niets kan inbrengen. Zijn werk is toch van dien aard, dat een rampzalige en ellendige zondaar -- die zo diep, *dép*, DIEP is gezonken, dat wij daarvan lezen: dat een os wel zijn bezitter kent en een ezel de krib zijns heren, maar wij het recht van de HEERE onzen God niet kennen -- weer, tot spijt van heel de macht der hel, hersteld en in gunst bij God kan geraken.

Denk daar eens even over na! Jezus zegt: "Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, Die Gij gezonden hebt." Nu is God, de God des levens Zelf, Die alle leven in Zich bevat, en daar is de zondaar geheel buiten gevallen, los, af, in totale gescheidenheid, waarin hij niets kan wijzigen noch veranderen. Als schepsel Gods, verkerend in een staat des doods, aan het oordeel Gods onderworpen, waarin innerlijk niets voldoening geeft. Daarin is het gehele gestel begrepen, of wij het weten of niet. Of het als een loodzware last op ons drukt, hetzij wij er over heen kunnen stappen, maar *zó* zijn die zaken.

Wanneer tot ons gaat doordringen: ik ben een schepsel Gods, voor een nimmer eindigende eeuwigheid geschapen, maar gescheiden van mijn Oorsprong, inhoudend: nu al ongelukkig, en na m'n sterven voor eeuwig. Als wij daardoor geen uitzicht zouden hebben, dan zou er redenen zijn om in wanhoop de handen in het haar te slaan en met Job uit te roepen: "De dag verga, waarin ik geboren ben, en de nacht, waarin men zei: een knechtje is ontvangen; die dag zij duisternis." Dan zouden er redenen zijn om uit te roepen: had ik het daglicht maar nooit aanschouwd, was ik maar als een verborgen misdraht geweest.

Doch nu predikt die Majesteit, hoewel wij zeer tegen Hem gezondigd hebben, en de schuld dagelijks nog meerder maken, dat, als die zaken ons het hart gaan raken: "Ik heb hulp besteld bij een Held", alsof God wil zeggen: als gij uzelf niet kunt helpen, als uw ongeluk zo groot is dat gij niets in uw staat en toestand kunt wijzigen er is hulp! Maar bedenk hoe die hulp is, want God heeft Zijn Zoon gegeven tot een **volkómen** Zaligmaker.

Het is dus niet *zó*, dat een mens wat moet doen en, omdat men het niet tot een volkomen eind kan brengen, dat dan Christus -- Die genoemd wordt de "Held" welke God gezonden heeft, bij Wie Hij hulp besteld heeft -- ons wat helpt. Dàt gaat niet! Wie krijgt dan uiteindelijk de eer? De mens toch zeker, die dàt en dàt gedaan heeft! Ja: "Oh die liefde, dat God ons Zijn genade schenke, ja, Zijn lieve Zoon, om in ons het gebrek te vervullen en een handje te helpen!" Nee, dat kan niet, want dan gaan wij met de eer strijken. Maar dit is de wil van God, dat wij zo grondig en zakelijk onze staat van oordeel en vervloeking leren kennen, dat wij weten: daarin kàn ik niets veranderen. Alles moet komen van die Ene, Die God noemt een Held, waarvan Hij zegt:

Mijn hand zal, hoe 't ook ga, Hem sterken dag en nacht;
Mijn arm zal Hem in nood voorzien van moed en kracht;...

God is met Hèm, die verheven en sterke Held, door God verwekt. Hij moet als Overwinnaar openbaar worden. En, waar wij als de uitgewerkten, als ellendigen alles op Hem moeten laten aankomen, daar delen wij in Zijn overwinning.

Dat is het werk Gods, dat Hij heeft uitgedacht, bewogen uit Zichzelf van voor de grondlegging der wereld. Dat zijn zaken waardoor het hart wordt gevormd, in liefdebrand tot Hem ontstoken wordt. "Hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zedende in gelijkheid des zondigen vleses, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees. Opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen maar naar de Geest."

Daar het dan is, dat de zondaar zijn staat van oordeel en vervloeking moet aanpakken, en God moet erkennen en eren, dat Hij recht doet in al Zijn weg en werk, daar wij gezondigd hebben, en dat God dan in Christus handelt en zegent en zaligt ten eeuwigen leven, kan het dan uitblijven dat het zulk een liefde teweeg brengt, waarmede het hart als bezet en vervuld wordt? In zulk een liefdebrand en -gloed om Hem voor alles te eren? Daartoe vragen wij uw aandacht voor een woord der Schriftuur, doch zoeken wij vooraf Zijn aangezicht om een verbeurde zegen.

Tekst:

Het woord waarvoor wij uw aandacht vragen, vindt gij in het ons zo-even gelezen 13e hoofdstuk van Paulus' eerste zendbrief aan die van Corinthe, nader het 8e tot en met het 10e vers, waar Gods Woord aldus luidt:

- 8 *De liefde vergaat nimmermeer; maar hetzij profetieën, zij zullen te niet gedaan worden; hetzij talen, zij zullen ophouden; hetzij kennis, zij zal te niet gedaan worden.*
- 9 *Want wij kennen ten dele, en wij profeteren ten dele;*
- 10 *Doch wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen ten dele is, te niet gedaan worden.*

Leerrede:

Het is een stof, die ik u hier voorlas, met een uitnemende en verheven inhoud. Twee zaken treden hier naar voren n.l.:

Ten eerste: wat blijft, en

Ten tweede: wat vergaat, dus niet blijft.

De liefde staat hier beschreven als een uitnemende en verheven zaak. Het einde van het hoofdstuk geeft ons te kennen dat de liefde zelfs nog boven het geloof en de hoop staat. Dat is toch nogal wat! Want de apostel spreekt daar toch over het zaligmakend geloof! Ja, maar in de hemel is het zaligmakend geloof niet meer nodig. Ook is daar de hoop niet meer nodig. Daarom blijven geloof en hoop hier, en spreken geloof en hoop als het ware straks tot de liefde: wij ruimen onze plaats in voor u. Dáár wordt het zalig aanschouwen. Aangezien één onzer naar betere gewesten is gegaan, waardoor onder ons rouwdragenden zijn, laten wij daarom eens een ogenblik bij de liefde stilstaan, want hier staat: "De liefde vergaat nimmermeer." De liefde is een zaak die rechtstreeks uit God is. Wij lezen in de eerste brief van de apostel Johannes: "God is liefde." Alzó staat die eeuwige Majesteit in de Schriftuur genoemd. Dus Hij is de liefde Zelf.

Daar het Zijn lieve wil was, de heerlijkheid Zijns Wezens in werken openbaar te brengen, zo heeft Hij door het woord Zijner kracht, hemel, zee en aarde, met al wat op en in dezelve is in aanzijn geroepen - uit het niet geschapen. Alsook, nadat Hij alles geschapen had, uit het stof de mens geformeerd en daarin de adem des levens geblazen. En van Eva lezen wij, hoe God een diepe slaap op Adam deed vallen en uit één zijner ribben de vrouw formeerde, haar tot hem bracht, en Adam daarvan zei: "Deze is ditmaal been van mijn benen, en vlees van mijn vlees! Men zal haar Manninne heten, omdat zij uit de man genomen is."

Het eerste mensenpaar was verrijkt met het beeld en de heerlijkheid Gods, heerschappij hebbend over alle werken van Gods hand en om als redemachtige schepselen Zijn beelddragers te zijn, weerkaatsend de heerlijkheid van Zijn Wezen hierop aarde. In die staat der rechtheid, hebben zij geweten van zulk een reine en zuivere liefde, daar die Majesteit Zichzelf liefheeft, Zichzelf bemint, en van de heerlijkheid Zijns Wezens op die schepselen had gelegd. Zoals een spiegel aangezicht tegenover aangezicht weerkaatst, zo weerspiegelde ook de heerlijkheid Gods op Zijn schepselen. Adam en Eva zijn zulke liefderijke mensen geweest, tegenover God, tegenover elkander (en God tegenover hen) - dat was één weerspiegeling der liefde, want Hij is de God der liefde, (God is liefde).

Nu is de mens door vrije- en moedwillige overtreding en ongehoorzaamheid geheel van God afgefallen, waardoor de heerlijkheid van het eerste scheppingswerk geheel vernietigd is. Toen Eva van de verboden vrucht genomen had en zag dat zij naakt was, terstond beseffend: nu moet ik sterven, ging haar consciëntie spreken. Wat doet Eva dan? Voor Adam neervallen, roepend: "Ik heb gezondigd?" Niets daarvan. Zij neemt nog een vrucht van die boom en geeft die aan haar man: "Hier, eet ook eens." De inhoud daarvan is toch: moet ik dood, dan jij ook maar. Dat is het eerste mensenpaar.

Wanneer God Adam aanspreekt met: "Waar zijt gij?" Dan zegt hij: "Ik hoorde Uw stem in de hof, en ik vreesde; want ik ben naakt; daarom verborg ik mij." Als God hem dan vraagt: "Wie heeft u te kennen gegeven dat gij naakt zijt? Hebt gij van die boom gegeten, van welke Ik u gebod, dat gij daarvan niet eten zoudt?" Dan is het eerste woord van Adam: "De vrouw, die Gij bij mij gegeven hebt, die heeft mij van die boom gegeven, en ik heb gegeten." Zo zet dus Adam op zijn beurt zijn vrouw er voor. Waar is nu de liefde? Die is niet meer te vinden, die is vernietigd. Waar is de vrede, die met de liefde gepaard gaat? Ook niet meer te vinden! Wèg is alles!

Immers, God had toch uitgesproken: "Ten dage, als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven", en dat vonnis heeft zich nu voltrokken. Geestelijk zijn zij aanstonds gestorven, waardoor zij nu gescheiden zijn, af-zijn van God. En wanneer de tijdelijke dood zou komen - de scheiding van ziel en lichaam - dan was daaraan verbonden de eeuwige dood, de straf aan ziel en lichaam, beide, tot in alle eeuwigheid.

Doch nu gaat God in daden bewijzen, dat Hij de God der liefde is. Hij gaat Zich uitspreken dat Hij met des mensen lot bewogen is: "Ik zal vijandschap zetten tussen u (de satan) en tussen deze vrouw, en tussen uw zaad en tussen haar zaad; Datzelve (Christus) zal u de kop vermorzelen, en gij zult het de verzenen vermorzelen." God gaat daar het eeuwig Evangelie prediken, dat Hij hulp besteld heeft bij een Held. Gaat openbaar brengen, dat Hij, in de stilte der eeuwigheid - God zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend - overziende dat de mens zijn weg zou verderven, die mens nochtans wil bezitten, herstellen en Zijn gunst schenken. Maar dat kon in geen andere weg dan door betaling voor de zonde, er moest aan Zijn gerechtigheid voldoening geschieden. Daaruit had Hij gesproken in de eeuwigheid: "Wie is Hij, Die met Zijn hart borg worde om tot Mij te genaken?" En dat had de Zone Gods - eenswezens met de Vader - op Zich genomen om dat te doen, gelijk Hij ook in de volheid des tijds in daden heeft bewezen, om in leven en sterven, lijden en gehoorzaamheid, Zich onstraffelijk Gode op te offeren tot verzoening van de zonde, en lief te hebben tot in de dood des kruises.

Ook de derde Persoon in het Goddelijk Wezen, de Heilige Geest, nam in de vrede raad deel, om in de volheid des tijds hier op deze wereld door de prediking des Woords dat werk der Goddelijke genade te ontdekken, aan het hart te brengen, en verloren zondaren het hart te wederbaren, en de verdiensten van Christus te schenken en toe te passen, om ze weer, in Christus, in de gunst en gemeenschap met God te herstellen. Het is dus een zuiver werk Gods. De val is een werk van ons, maar de herstelling daarvan, is een werk Gods.

Nu is de zaak dit, dat gelijk God Zijn Naam wilde verheerlijken door Zijn werken en de heerlijkheid Zijns Wezens in werken te openbaren, en dat ook gedaan heeft in het eerste werk der schepping, Hij wilde dat ook doen in het werk der herschepping en der genade. Want hoe diep wij ook gezonken zijn, nochtans erkent Hij ons als redemachtige schepselen, begaafd met kennis, verstand en oordeel, daarom gaat Hij door Zijn Geest en genade zondaren het verduisterd verstand verlichten en hun de waarheid Gods als waarheid aan het hart brengen. Hij brengt openbaar dat onze staat van oordeel en vervloeking, de staat van onze val en vervreemding van God zó groot is, onze zonden zó machtig veel zijn, dat wij daarin totaal niets kunnen wijzigen, noch kunnen veranderen. Opdat deze jammerstaat teweeg zou brengen, dat wij gedrongen worden onze toevlucht tot God te nemen: "Zie op mij in gunst van boven."

En wanneer wij gedrongen worden onze toevlucht tot God te nemen - Die wij in het paradijs de rug hebben toegekeerd - voor de dag komt, dat die Majesteit geen ledig toeschouwer is, want Hij is de God der liefde, Die Zich wel schrikkelijk toornst over de zonde - beide over de aangeboren en de werkelijke - en de zonde niet ongestraft kan laten, maar ook dat Hij zo'n liefde heeft tot een wereld verloren in schuld dat Hij ze aan Zijn Zoon strafte in de bittere en smadelijke dood des kruises. En wanneer wij de toevlucht tot God moeten nemen onder onze zonde, dan wil die lieve Jehova het werk der genade aan ons hart openbaar brengen, namelijk dat wij nog zalig kunnen worden. Dat God ons, gevallen schepselen, wil herstellen, zaligen en aannemen en dat kan doen in Jezus Christus, want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon daartoe gegeven heeft. En die gezegende Middelaar heeft Zichzelf opgeofferd en alles gedaan wat nodig was tot ons herstel in Gods gunst en gemeenschap.

Naarmate dat werk het hart inneemt, brengt het dan teweeg: nou, dat zijn verheven zaken, ja werkelijk! Neen, zo niet. Het zijn verheven zaken voor iemand die er over praat, daarover wat ijdel redeneert, maar als wij met de ernst zijn bezet een mens te zijn die op reis is naar een eeuwig verderf, en als daartegenover het werk Gods en Zijner genade komt te staan, dan - al heb je nooit geweten wat liefde is - zal je het wel gewaar worden dat ons hart in brand komt te staan. Want, waar de liefde Gods in het hart openbaar wordt, daar gaat het hart zich wederkerig uitspreken: "Bent U zulk een God? Wilt U zulk een mens als ik ben bezitten en zaligen? Wilt U dat doen? Al zou er geen hemel tot beloning zijn of geen hel tot straf, U bent waardig om gediend te worden om Uwzelfs wil."

Daar gaat de liefde aan het werk en de duivel vermag daarin niets te veranderen. Ja, wijzelf ook niet! Als die zaken het hart gaan bezetten, dan moet je wel liefhebben. Want het is onmogelijk dat als Gods liefde in het hart openbaar komt, dat wij er dan koud onder zouden blijven. Dat strijdt tegen elkaar! "Wij hebben Hem lief - zegt Johannes - omdat Hij ons eerst liefgehad heeft." Dááruit heeft men lief.

Als men nog in de staat van zijn ongeluk is, maar God openbaart ons Zijn liefde dat Hij ons wil bezitten en zaligen, dan is het dat ons hart al in liefde ontbrandt, hoe moet het dan wel niet zijn wanneer onze staat geheel openbaar komt zoals wij in Adam geworden zijn, en wij het God in alles gewonnen moeten geven, met: indien Hij ons verdoet als het slijk der straten, ons voor eeuwig verstoot in de hel die wij verdiend hebben, dan doet God recht, wij zijn Uw oordeel en gramschap dubbel waardig. En in plaats dat God het oordeel toepast Hij ons dan Zijn lieve Zoon als Zaligmaker schenkt, Die ons in dat oordeel oppakt en onze grond wordt. Als wij door de verborgen werking van die Geest, gelegenheid krijgen om die Koning ons toe te eigenen met al Zijn schatten en weldaden, is het dan wonder dat zo iemand zingt:

God heb ik lief, want die getrouwe HEER
hoort mijne stem, mijn smekingen, mijn klagen.
Hij neigt Zijn oor, 'k roep tot Hem, al mijn dagen;
Hij schenkt mij hulp, Hij redt mij keer op keer.

Dat het is: "Ik heb de HEERE lief, uit de diepste grond mijns harten. Dat is toch voor de hand liggend, dat kan een ieder wel begrijpen. Laten wij ter verduidelijking - al is het een zwak voorbeeld - twee jongens nemen die in vijandschap, in haat tegenover elkaar staan (het hoort zo niet, maar veronderstellen dat het zo is), en één van hen - die niet zwemmen kan - valt in het water en moet dus verdrinken. Maar de ander ziet het, springt hem na, zijn leven wagend om hem te redden. Is het dan mogelijk dat de geredde, die zich bewust is: ik had moeten verdrinken en mijn vijand heeft zijn leven voor mij gewaagd, vijandig blijft? Zó is dat toch niet? Maar wel (de omstandigheden brengen het met zich) dat hij hem liefheeft. Dat is toch vanzelfsprekend!

En nu is het de genade Gods die ons uit een eeuwig oordeel redt. Denk eens in: wij ons, door vrij- en moedwillig overtreeden, in een staat des oordeels en der vervloeking bevindend, dat God daarover bewogen zijnde, heel de vloek en het oordeel op Zijn Zoon legt, Die voor de zonde betaald en genoeg gedaan heeft, een eeuwige gerechtigheid heeft verworven, en ons daarin doet delen: vrede met God, hier al in de tijd en dat tot in alle eeuwigheid. Dat brengt toch teweeg, dat alle snaren van ons hart gespannen gaan staan. Zulk een God en Jezus, zo'n lieve Geest, Die dat werkt, gaan we in het hart boven alles eren en liefhebben. Dat kàn niet uitblijven.

Van Paulus lezen wij hier, dat deze liefde niet tijdelijk is, of levenslang, neen er staat: "De liefde vergaat nimmermeer." Hiermede wordt dan ook bedoeld (ik heb in het kort de zaken zoeken weer te geven) dat God van voor de grondlegging der wereld af, bewogen is geweest om zondaren te zaligen, dat bekend te maken en toe te passen. Het gaat hier dus niet over aardse liefde, die soms door omstandigheden te niet gaat, maar over liefde Gods die Hij, uit Zijn eeuwig welbehagen in het hart stort. Daar God van eeuwigheid tot eeuwigheid Dezelfde is, is ook alles wat uit Hem is - dus ook Zijn liefde - onvergankelijk. Die houdt hier niet op. Neen, zo is het niet. Die liefde blijft. De liefde is zulk een zaak in het hart, dat is een beantwoording aan de Schepper, aan de openbaring Zijner Goddelijke liefde. Wat wordt er in de hemel gedaan? Wat doet de kerk, de gemeente der verlost en der gezaligden daar? Die brengen Gode de eer, lof, dankzegging en aanbidding toe. In koudheid? Neen, in volkomenheid der liefde. Daar is alles wat aards, wat van de mens is, dus tot het vergankelijke behoort, wèg, dát blijft hier. In de hemel heerst die Majesteit, gezeten op Zijn troon, daar voert Hij heerschappij.

Van Zijn heerschappij op aarde hebben wij leren kennen dat het teweeg brengt: "Ik heb lief", maar Zijn heerschappij te kennen in het hemelhof sluit in, dat men uit de troon van God gedrenkt wordt tot alle volheid. Uit die God der liefde wordt men gedrenkt, en dat spreekt zich wederkerig uit in volmaakte liefde, in dankzegging, aanbidding en heerlijkheid. "De liefde vergaat nimmermeer." Wij leren dat hier bij aanvang kennen wat hier boven in volmaaktheid is. Nochtans is het zulk een zaak, dat als het hart met de liefde Gods vervuld is, men dan ten koste van alles, met God meegaat. Dat is de ervaring van eeuwen. Brandstapels, schavotten, de grootste ellende, vervolgingen, kunnen dan niets uitwerken tot vernietiging van die liefde! Kan je begrijpen, die hebben dat liefdesvuur nog meer doen ontbranden. Toen de eerste Zuid-Nederlandse martelaren verbrand werden, zongen zij:

Wij loven U, O God, wij prijzen Uwen Naam;
U, eeuw'ge Vader, U verheft al 't schepsel saam!,...

En wanneer hun stem gesmoord werd door de rook, dan klonk het nog:

Zij worden nooit beschaamd, die op Uw goedheid bouwen.

Dàt hadden zij voor Jezus over. God had zó hun hart ingepakt en veroverd: dàt was God en Christus hun waard. Dat doet de liefde. Daarin is voorgekomen, dat men zelfs: vrouw, man en kinderen verlaten heeft.

Er is nog bekend van een Italiaan, een neef van de toenmalige paus, - een groot edelman - die, om God in vrijheid des gemoeds te kunnen dienen, al zijn goederen, schatten, landerijen, kastelen, net zoals het was, verliet. Alles! Zijn vrouw en kinderen wilden niet mee, die heeft hij ook achtergelaten. Kijk, welk een macht heeft die liefde, welk een macht heeft de genade. Dat is zo'n macht, dat zelfs het liefste wat men hier op aarde heeft - vrouw, kinderen, titels, schatten, hoge eer, positie - alles in de steek kan laten. Waarom? Ja, de genade des Geestes, die zulk een liefdebrand in het hart ontsteekt, staat boven al hetgeen vergankelijk is. Dat is niet van de aarde, maar uit het hemelhof, en daarbij is niets te evenaren.

Och, dat een ieder voor zich een aandeel zoek aan die verheven schat, dat is inderdaad de moeite wel waard. Wij hebben daarbij ook te bedenken, dat, waar die liefde in het hart is uitgestort, daar kan de liefde niet besloten blijven; die spreekt zich uit zowel tot God als tot de naaste. Men zou dat graag willen overdrukken bij z'n naaste. En daar dat niet mogelijk is, wat blijft er dan voor zulk één waar de liefde in het hart is, over? Het gebed. Om het goede voor elkander te zoeken. Dat doet de liefde. Want de liefde is de vervulling der Wet, zegt Paulus, dus van de eerste en van de tweede Wetstafel. En de liefde doet de naaste geen kwaad. Dat is genade Gods.

De liefde vergaat nimmermeer, zodat zij zelfs bij de dood, in plaats van te verminderen zich nog uitdrukkelijker gaat uitspreken in liefde tot God en tot de naaste. Het geloof en de hoop zijn boven niet meer nodig, dus die reizen mee tot het einde, maar de liefde vergaat nimmermeer. En daar het geloof en de hoop plaats maken, zo wordt alles liefde, om zich uit te spreken tot de Almachtige, tot in alle eeuwigheid.

Nu is er hier veel dat men soms zeer vereerd. Paulus telt hier op: profetie, talen en kennis, waarvan hij zegt dat het wel uitnemende zaken zijn (want wanneer hij hier spreekt over profetie, geeft dat te kennen: inleiding in de verborgenheden van het Koninkrijk Gods), maar die zijn hier in deze tijd. Ook is er sprake van talen, maar die zijn hierboven niet nodig, neen. Door de zonde zijn er verschillende talen op aarde gekomen. Ieder land en volk heeft zo zijn eigen taal, maar in het hemelhof houdt dat ook op. Daar zullen zij maar één taal spreken, rein en zuiver. Daar zal men in alle volkomenheid de innerlijkste bewegingen kunnen vertolken die ons als schepselen Gods eigen zijn en dat zal zó éénparig zijn, dat het genoemd wordt, als een stem van vele wateren.

Vervolgens staat er: "Kennis, zij zal te niet gedaan worden."

Wat is kennis? Hier hebben wij, de één wat meerder de ander wat minder, kennis van God en van Zijn werken, maar in de hemel is volmaaktheid. Dus al zijn er profetieën, talen, kennis, het is uitnemend en zeer verheven - het zijn gaven Zijner genade waarmede Christus Zijn gemeente verrijkt - maar... het houdt straks op. Immers er staat: "Wij kennen ten dele, en wij profeteren ten dele. Het is er, in zoverre het ons hier geopenbaard wordt, maar verder kunnen wij niet komen. Dus alles ten dele. "Want wij zien nu door een spiegel in een duistere rede, maar alsdan zullen wij zien aangezicht tot aangezicht; nu kennen wij ten dele, maar alsdan zullen wij kennen, gelijk ook wij gekend zijn."

Daarom volgt er op; "Doch wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen ten dele is, te niet gedaan worden. Hier is geen volmaaktheid, dat is boven. Wel is hier gave waarmede Christus Zijn gemeente verrijkt om voorbereid te worden tot Zijn hemels en eeuwig Koninkrijk, maar dat houdt hier straks op wanneer zij voorbereid zijn. Geloof is immers een hoofdvereiste, want zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen. En zonder hoop kan men hier niet leven. Dus geloof en hoop zijn uitnemende zaken, maar ... houden straks op.

Als het volmaakte gekomen zal zijn, waarin alles wat ten dele is te niet gedaan zal worden, dan zal de liefde zich zo volkomen kunnen gaan uitspreken (want alles zal opzij moeten voor de liefde), dan zal de liefde, ja op volmaakte wijze de mens, als schepsel Gods, geheel en al bezetten.

In de loop der jaren heb ik een paar keer enige aanraking gehad met de staat der heerlijkheid, en wat ik daar van weet is van dien aard, dat mijn tong, mijn kennis, mijn spraak, te gering zijn om enig uiterste daarvan aan het verstand van m'n naaste te kunnen brengen. Dat kan hooguit aangevoeld worden, maar om het zó te zeggen dat het door een ander begrepen wordt, dat kan niet. Welk nietig, onvolmaakt mens, zal, wanneer hij enige aanraking gehad heeft met de volmaaktheid, dat in bewoording kunnen brengen? Want als er enige aanraking is van de heerlijkheid hierboven, dat is zulk een zaligheid, dat is niet om uit te spreken.

Jan Goedhart, een man die velen onder ons nog gekend hebben, moest op een Zondag een preek lezen omdat Bogaard die Zondag niet op Sliedrecht was, maar in H.I.Ambacht om Avondmaal te houden. Terwijl hij leest van de 24 ouderlingen rondom de troon, krijgt hij aanraking met de triomferende kerk. Dat maakte zo'n indruk op geheel z'n gestel, dat zijn zeggen was: "Ik kan hier niet meer blijven, ik heb zoveel gevoeld van wat het daar is." Zes weken voor zijn sterven is hij afscheid gaan nemen van al zijn vrienden. Och die geloofden het eigenlijk niet, want hij was gezond. Hij had wel een hartkwaal, maar dat had hij al zoveel jaren. "Ja - zei hij - dat kan wel, maar ik kàn hier niet meer blijven." Met Pinksteren was hij 's Zondags nog de gehele dag naar de kerk geweest. 's Maandags kon hij niet; ja, niets bijzonders hoor, maar hij was wat duizelig, onvast op de been, daarom bleef hij maar thuis. 's Middags gingen er een paar kennissen en vrienden heen, o.a. een bekeerde vrouw, met nog één die ook God zocht. Toen zij met elkaar aan de praat kwamen over, wat zij tegemoet reisden (daar leefde hij in) toen begon zij, die de toepassing miste te wenen en zei: "Ja, dat reizen jullie tegemoet, maar hoe ben ik." Toen ging hij ze vertroosten, zeggende: "Nou, hoor eens, je zult wel aanleiding hebben om hier bij een oude man te komen. Anderen lopen met een mooie kinderwagen buiten, en jij zit hier aan het ziekbed van een oude man. Zit er wat aan de binnenkant, net als bij Ruth: "Uw volk is mijn volk, en uw God mijn God?" Toe meid, geen moed verloren hoor, want wat er bij die God is aan te treffen en bij die Boaz, die Boaz die Boaz" ... en ... pft ... weg was hij.

"De liefde vergaat nimmermeer", en daarvan had hij zoveel schiep wat hierboven in volmaaktheid is, dat hij hier niet meer kon blijven. Nu, dan zijn ze daar op plaats van bestemming. Het wordt ook wel genoemd: verzameld worden tot de grote korenhoop. Laten wij daarop zien, rouwdragenden. De oude man was 85 jaar, en in zijn ziel was door Gods Geest van de liefde Gods gewrocht wie die God was, die Koning en wie die Geest was, waaruit hij bij tijd en gelegenheid zeer sterk verlangde om bij God te zijn. Dat was het, waarop hij het gezet had, namelijk om bij Hem te zijn. Dikwijls heeft hij daarnaar verlangd, nu mocht het. Als vriend, heb ik vandaag al een groot gemis gevoeld, dat zal bij u ook wel naar voren komen. Maar als wij de liefde laten spreken, dan moeten wij toch zeggen: "Hij is verlost, God heeft hem welgedaan, en op de plaats van bestemming gebracht."

Als wij in zijn plaats gestaan hadden, en heen hadden mogen gaan, hadden wij dan hier willen blijven? Zekerlijk niet, want dan waren wij ook heengegaan, naar daar, waar volkomen rust en liefde is. Daar de liefde dan nimmermeer vergaat, en hier de eerstelingen al zo zoet zijn, wat moet dan eenmaal de volle oogst wel niet zijn! De liefde vergaat nimmermeer!

Nu kan het soms ook nog zo zijn, dat als er van die liefde bij u is, rouwdragenden, vrienden, of wie ook de overledene gekend mocht hebben en als ge in dezelfde omstandigheden terecht komt waar hij van verteld heeft, dan kan het zo zijn (dat is mij ook in de loop der jaren wel wedervaren), dat wij zeggen: "Als ik hem nog eens spreek, dan zal ik het hem eens vragen.".... tot je ineens beseft: dat is waar ook, hij is al jaren dood! Hoe komt dat? Wel, de liefde vergaat nimmermeer. De dood kan de band der liefde niet verbreken, zodat zij voor ons niet dood zijn. Want eigenlijk is het zó, dat door de dood hun leven hier wel is opgehouden en boven is begonnen in aanschouwen in volmaaktheid, maar dat werk der liefde is precies hetzelfde gebleven, en wat hier in het geloof gekend wordt, is daar in aanschouwen, in heerlijkheid. Daarin komt dan ook openbaar, dat de liefde nimmermeer vergaat. Er is hier op aarde slechts wat tussen gekomen: de één is voorgegaan en de ander is nog hier.

En bij wie het werk Gods in het hart gewrocht is, daar zal het ook teweeg brengen dat men niet kan rusten voor men ook daar is. Eerst dan zal het werk van zaligheid volkomen zijn wanneer de laatste ingezameld is in de zalen van rust en vrede.

Een ieder voor zich zoeken dan om deel en gemeenschap te hebben aan zulk een God en Koning, aan zulk een heerlijk, dierbaar, verheven werk.

Toe laat het dan een opwekking zijn voor ons allen: "Er blijft dan een rust over voor het volk van God." Dat een ieder voor zich dan weet wat hem past en betaamt, om niet te blijven hangen in deze wereld, die in het boze ligt, noch bij het zien- en zinlijke, bij het vergankelijke, maar zulk een werk begeren, waar ze noch mot noch roest verderft, en waar de dieven niet doorgraven noch stelen, waarvan het einde nog het beste zal zijn.

Heilige de God aller genade daartoe Zijn Woord, opdat ook wij het werk Gods kennen: geloof, hoop en liefde, waar het meeste dan van is: de liefde. Amen.

Slotzang: Psalm 68: 2

Maar 't vrome volk, in U verheugd,
zal huppelen van zielevreugd,
Daar zij hun wens verkrijgen. ...

Zegen.

De genade van onzen Heere Jezus Christus, en de liefde Gods des Vaders, en de troostvolle gemeenschap des Heiligen Geestes, zij en blijve met u allen. Amen.

-o-o-o-o-o-o-o-o-